

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-277-7-145>

**IMPLEMENTATION OF INFORMATION TECHNOLOGIES
IN SCIENTIFIC AND RESEARCH WORK OF STUDENTS
AT NON-PHILOLOGICAL DEPARTMENTS IN ENGLISH
LANGUAGE CLASSES**

**ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
У НАУКОВО-ДОСЛІДНІЙ РОБОТІ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ
ФАКУЛЬТЕТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

Lukianova H. V.

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department
of Foreign Philology and Translation
O. M. Beketov National University of Urban
Economy in Kharkiv
Kharkiv, Ukraine*

Лук'янова Г. В.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземної філології
та перекладу
Харківський національний
університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
м. Харків, Україна*

Зміни, які відбуваються в сучасному соціумі, становлення інформаційного суспільства є одним із важливих факторів, що впливають на розвиток сучасної вищої школи. Від вищих навчальних закладів вимагають не тільки виконання освітньої функції, але й розвитку наукового потенціалу студентів. Тому науково-дослідна діяльність студентів ВНЗ є необхідним складником підготовки сучасних фахівців та невід'ємним складником навчального та науково-інноваційного процесів. Пріоритетом розвитку освіти на даному етапі є впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечують доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві.

Науково-дослідна діяльність містить такі взаємопов'язані елементи:

- прищеплення студентам навичок дослідної діяльності;
- наукові дослідження, що здійснюються під керівництвом професорсько-викладацького складу.

Науково-дослідницька робота може розглядатися як евристична діяльність, яка полягає у самостійному творчому пошуку та обробці наукової інформації, унаслідок якої суб'єктивний характер «відкриттів» студентів може набувати певної об'єктивності і новизни [3, с. 72–73].

Викладачі вищих навчальних закладів впевнені, що студентів необхідно залучати до науково-дослідної роботи з самого початку навчання. Вже на перших курсах студенти знайомляться з науковою літературою, методами наукового пізнання в рамках навчально-пошукової діяльності. На цьому етапі студенти набувають один з важливих навичок дослідження – вміння працювати з першоджерелами, самостійно знаходити і аналізувати інформацію. Студенти виконують завдання, спрямовані на розвиток навички реферування та критичного огляду текстів професійної тематики, складання анотацій.

Невелика кількість аудиторних годин, що відводяться на вивчення іноземної мови на немовних факультетах, підвищує значущість самостійної роботи в освітньому процесі. Основним змістом самостійної роботи з використанням інформаційних технологій є виконання різноманітних завдань, пов'язаних із пошуком інформації в мережі Інтернет. Інтернет є джерелом сучасних автентичних матеріалів, навчальних сайтів. Здобувачі вищої освіти мають уміти використати матеріал спеціалізованих вебсайтів, де публікуються тематичні статті і ведуться обговорення актуальних питань сучасної науки. Інтернет надає широкий спектр навчальних текстів, як адаптованих, так і оригінальних, інформативно-пізнавальної спрямованості, з комунікативним, аналітичним підходом, представлених як в гіпертекстовому, так і мультимедійному форматі, підібраних з урахуванням специфіки напряму навчання, а також рівня підготовленості студентів.

Науково-дослідницька діяльність передбачає наявність основних етапів, характерних для дослідження: постановку проблеми, вивчення теорії з даної проблематики, підбір методик дослідження і практичне володіння ними, збір власного матеріалу, його аналіз і узагальнення, власні висновки та оформлення результатів дослідження в письмовому вигляді, підготовку до обговорення та захист результатів дослідження [1, с. 188–189].

Студентська науково-дослідна діяльність на немовних факультетах ВНЗ здійснюється на профільних кафедрах під час підготовки доповідей, написання курсових, дипломних робіт, участі у конференціях, конкурсах, тощо. В умовах постійного розвитку зв'язків з іншими державами, функціонування англійської мови як мови міжнародного спілкування зростає необхідність викладати результати наукових досліджень англійською мовою. Для реалізації таких завдань студентам ВНЗ немовних факультетів на заняттях з англійської мови проводяться наступні заходи:

- організація наукових обговорень, дискусій, диспутів під час проведення аудиторних занять;
- підготовка студентів до написання наукових робіт під керівництвом викладачів.

У сучасній практиці викладання іноземних мов використовують мультимедійні презентації для демонстрації результату досягнень студентів у процесі оволодіння іноземною мовою. При цьому студенти, зазвичай, користуються програмою *Microsoft Office Power Point* як найпоширенішою та зручною для користувача *Microsoft Word*. Вона дозволяє створювати системи мультимедійних презентацій із використанням текстової інформації, графічних об'єктів, анімації, аудіо- та відео-матеріалів. На думку деяких дослідників, «використання сучасних інформаційних технологій у навчанні іноземних мов мають значні переваги над традиційними» [2, с. 145].

Робота над презентацією, бачення власних реальних результатів сприяє зростанню мотивації студентів до науково-дослідної діяльності. Крім того, студенти навчаються відокремлювати головне від другорядного, поділяти текст на частини за змістом, встановлювати між ними логічний зв'язок, виділяти головну ідею, сприймати повідомлення на різні теми.

Проведення студентами презентацій формує вміння виступати перед аудиторією, використовуючи різні мультимедійні засоби і можливості (зображення, аудіо- і відеозаписи, гіперпосилання на веб-сайти або файли) для ілюстрування своїх доповідей. Застосування таких сучасних технологій як веб-конференції, вебінари, форуми в асинхронному та онлайн режимах у процесі науково-дослідної роботи у вищих навчальних закладах дозволяють моделювати нові навчальні ситуації. Найпоширеніші платформи для проведення відеоконференції в Україні на сьогодні є Zoom, Microsoft Teams, Google Meet, які забезпечують діалог, комунікацію за в дистанційному форматі.

Розглянемо приклад професійно-орієнтованого наукового завдання з застосуванням інформаційних технологій для студентів старших курсів факультету економіки та менеджменту: підготуйте доповідь на тему «Вплив транснаціональних корпорацій (ТНК) на економіку України». Обговорюється план проекту, доповідь повинна містити наступні розділи та структурні елементи:

- загальні відомості про ТНК (історія, ключові поняття, вимоги тощо), загальні ознаки ТНК;
- позитивний і негативний вплив ТНК на економіку України;

– інформація про поточну ситуацію щодо функціонування ТНК в Україні;

– висновок, що підтверджує Вашу позицію щодо очікуваних переваг і негативних наслідків ТНК для розвитку економічної системи України.

Посилання в мережі Internet нижче допоможуть знайти необхідну інформацію за цією темою: MNC as a form of international business: corporations/multinational-corporations-mnc-meaning-features-advantages-business/69418; Main trends in the development of national MNC: <https://unctad.org/en/Pages/DiAE/Transnational-Corporations-Statistics.aspx>

За допомогою мережі Інтернет здійснюється підбір необхідного теоретичного матеріалу для доповіді, його опрацювання для визначення конкретних тенденцій даної економічної проблеми, оформлення висновків. Далі ведеться підготовка студента до оформлення доповіді у виді презентації в програмі Power Point. У процесі роботи над презентацією студенти здійснюють пошук додаткових даних, роблять порівняльний аналіз явищ і процесів. Консультуючи студентів з дидактичних питань підготовки презентації, викладач має наголосити на необхідності структурувати та ілюструвати матеріал, виділяти найважливіше та візуалізувати процес розв'язання проблеми.

Таким чином, розвиток навичок науково-дослідної роботи студентів нефілологічних факультетів неможливий без застосування сучасних інформаційних технологій. Новітні інформаційні навчальні технології є багатofункціональним засобом навчання, який сприяє ефективності вивчення іноземної мови та формуванню професійних навичок майбутніх фахівців.

Література:

1. Беляев Ю. І. Науково-дослідна діяльність студентів у структурі роботи університету. *Педагогічний альманах*. 2010. Вип. 6. С. 188–191.

2. Кубрак С.В. Іноземна мова та засоби масової комунікації з використанням мережі Internet. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Філологія. 2019. С. 143–146.

3. Лавриш Ю. Е. Особливості організації науково-дослідницької діяльності студентів вищих навчальних закладів. *Вісник Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут»*. Серія : Філологія, Педагогіка. 2013. Вип. 2. С. 72–76.

4. Нісімчук А. С. Сучасні педагогічні технології : навчальний посібник. Київ : Просвіта, 2000, 396 с.